

Yhdistystoiminnan historia ja rakenteet

KSL- opintokeskus

Suomi on yhdistystoiminnan luvattu maa:

- Yli 100 000 rekisteröityä yhdistystä ja lisäksi lukuisia rekisteröimättömiä toimijoita
- Aatteellisia yhdistyksiä ovat mm:
 - kulttuuri-, sosiaali- ja hyväntekeväisyisyhdistykset
 - ajanviete-, urheilutoiminta- ja harrastusyhdistykset
 - ammatilliset etujärjestöt
 - poliittiset puolueet.

Historialliset yhdistykset

- Suomen vanhin edelleen toimiva yhdistys on perustettu 1790. **Turun Soitannollinen Seura** (*Musikaliska Sällskapet i Åbo*) on musiikkikulttuurin edistämiseen keskittyvä aatteellinen yhdistys, jonka perustehtävä on oman orkesterin ylläpitäminen.
- **Suomalaisen Kirjallisuuden Seura ry** on perustettu 1831. Sen perustehtävä on kansanperinteen, kielen ja kirjallisuuden tutkimus ja tunnetuksi tekeminen.

Kansallinen herääminen Aleksanteri II kaudella:

- Kansallinen herääminen 1850-luvulta alkaen kehitti myös yhdistystoimintaa:
 - Ensimmäinen urheiluseura 1856
 - Ensimmäiset puolueet 1860-luvulla
 - Kansanvalistusseura 1875 vapaan sivistystyön kehittäjänä
 - Työväenyhdistys vuonna 1883 Helsinkiin
 - Ensimmäinen valtakunnallinen ammattiliitto 1894

Lähde: Kansalaisyhteiskunta.fi / Aaro Harju

Osana yhteiskunnan kehittämistä 1900-luvulla

- Sotien välisessä Suomessa yhdistyksissä vaikutettiin merkittävästi myös lakien uudistamiseen.
 - Esim. työaikalaki ja työturvallisuus
- Tärkeä rooli myös sosiaalisen hyvinvoinnin näkökulmasta
 - Neuvolatoiminta ja lasten- sekä nuorten leiritoiminnan kehittäminen.
- 1960-luvulla oli kaikilla yhteiskuntaluokilla ja vähemmistöillä mahdollisuus luoda omia yhdistyksiä – ja näin myös tehtiin.
 - Vuoden 1969 lopulla rekisteröityjä yhdistyksiä oli 80 000
- Kriittiset liikkeet nousivat vastaamaan yhteiskunnan muutoksiin ja kriiseihin. Esim. tasa-arvoa ajavat liikkeet ja ympäristöliikkeet.

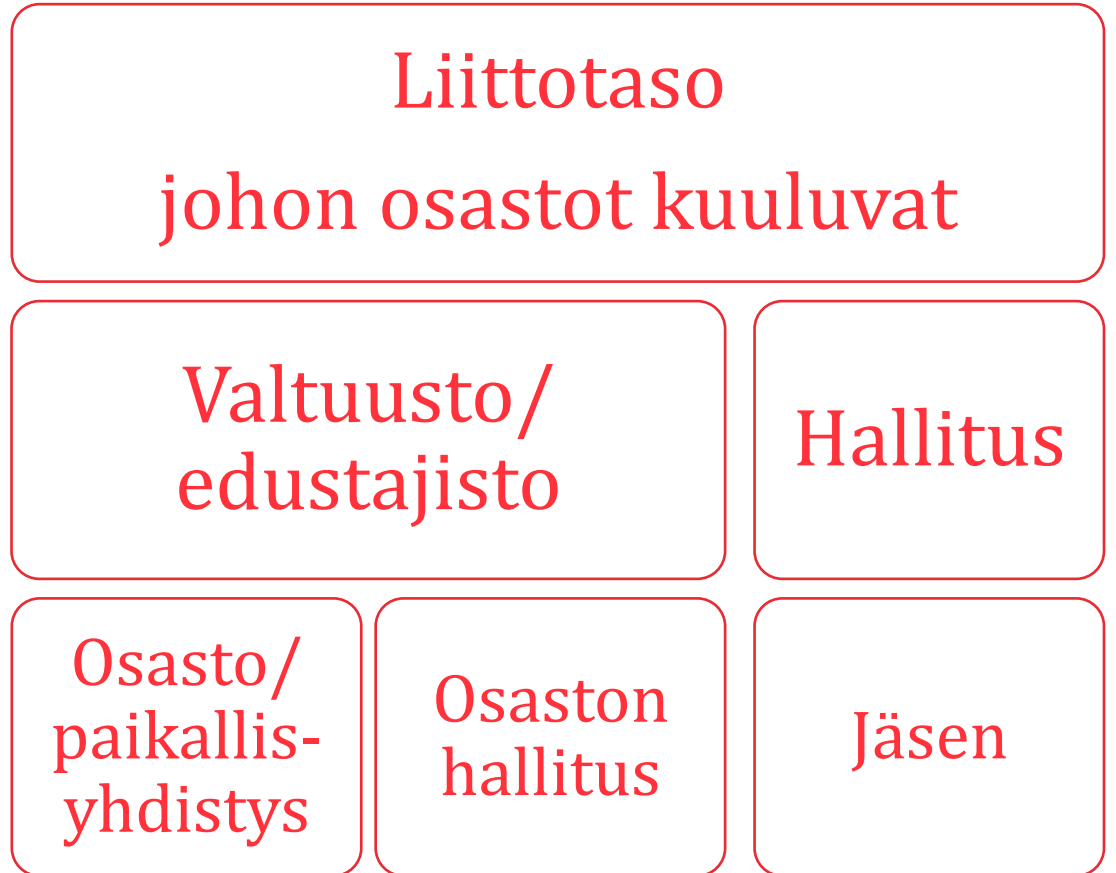
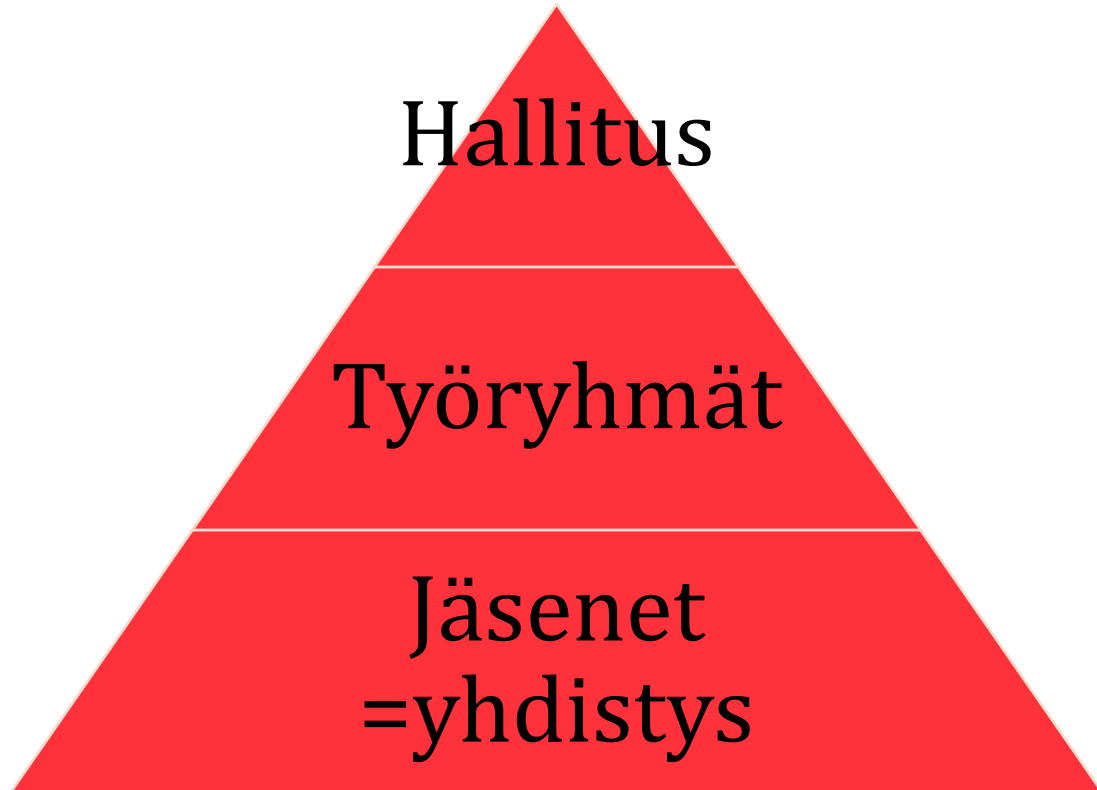
Lähde: V.Riikonen, M. Siisiäinen, Yhdistystoiminnan uusjako (OK ry, 2002)

Yhdistystoiminnan rakenne

Paikallisyhdistyksistä liittoihin ja takaisin

- Yhdistyksen perustamiseen tarvitaan kolme 15 vuotta täyttäneitä jäsentä, joista yksi toimii puheenjohtajana. Yhdistyslain mukaan tämä riittää yhdistykseksi.
- Paikallisyhdistykset tai harrasteyhdistykset voivat olla pieniä ryhmiä, jotka toimivat oman aatteen puolesta ja joilla on oma hallinto.
- Toinen ääripää ovat isot liitto- tai järjestötason toimijat, jotka saattavat kuulua vielä kansainväliseen verkostoon. Näitä kutsutaan hierarkkisiksi yhdistyksiksi, koska niillä on useampi toiminnan taso.

Yhdistyksen rakenne pienestä suureen

Tärkein vaikutusvalta jäsenillä

- Riippumatta yhdistyksen koosta suurinta päätösvaltaa käyttävät jäsenet.
 - Yhdistyksen merkittävimmät päätökset tehdään jäsenille avoimissa vuosikokouksissa.
 - Jäsenkokouksissa päätetään yhdistyksen hallituksen koosta ja valitaan hallituksen jäsenet hoitamaan yhteisiä asioita.
 - Liittotasolla jäseniä kutsutaan jokaisesta osastosta/paikallis-yhdistyksestä edustamaan liittokokouksissa omaa yhdistystään.

Yhdistystoiminta – mitä minulle?

- Mitä tiedän yhdistystoiminnasta? Mikä siinä kiinnostaa?
- Mihin asioihin haluan vaikuttaa?
- Mitkä tekijät ovat minulle järjestössä tärkeitä – teema, aate, ihmiset, ympäristö...
- Mitä tietoa tarvitsen?

Antoisia hetkiä yhdistystoiminnan parissa!

www.ksl.fi

